

Stara domača imena mesecev

Nekoč so bili ljudje še bolj tesno povezani z naravo in zemljo, ker so bili pretežno poljedelsko ljudstvo. Zato so mesece poimenovali po dogajanjih na poljih, travnikih, gozdovih in sadovnjakih.

Prosinec (januar): prosi dobro letino

Slovensko ime za januar je prosinec, „prosi proso“, saj je bil januar lačen zimski mesec, poln želja po prosu. Proso je namreč žito, ki je bogato z vitamini, in simbol rodovitnosti.

Nekateri jezikoslovci pravijo, da ime izhaja iz besede prosevati, ker sonce vedno bolj proseva.

Svečan (februar): poimenovan po svečah; drevje poka od mraza

Prej so svečanu pravili sečan, ker se je sekalo drevje. Pozneje so ime povezali z besedo sveča. V mrzlem in temnem zimskem mesecu je za svečo pravi čas, pa naj bo iz voska ali pa iz ledu.

Sušec (marec): čas, ko se sušita zemlja in drevje

Slovensko ime za marec je sušec in pomeni čas, ko se zemlja začne sušiti in se pripravljati na pomladno rast.

Mali traven (april): čas, ko raste trava

Latinska besed „aperire“ pomeni odpreti. V aprilu se zemlja „odpira“ za novo rast. Tudi slovensko ime mali traven govori o mladem zelenju po gozdovih, travnikih in poljih.

Veliki traven (maj): čas velike trave

Maja je bila rimska boginja pomladi in rodovitnosti. Rimljani so jo počastili s tem, da so najlepši mesec v letu poimenovali po njej. Tudi slovensko ime tega meseca pomeni isto: pomladno rast, cvetenje rož in drevja.

Rožnik (junij): čas, ko so travniki polni rož

Juniju je dala ime Junona, boginja neba, žena Jupitra, najvišjega rimskega boga. Slovensko ime rožnik izhaja iz rožnega cveta na dišečih poljih in travnikih.

Mali srpan (julij): čas žetve s srpom

V juliju se je rodil rimski vojskovođa Julij Cezar, ki je dal prenoviti stari rimski koledar. Novi, julijanski koledar je imel dvanajst mesecev. V 16. stoletju ga je vendarle nasledil naš gregorijanski koledar. Za kmeta je julij čas žetve s srpom.

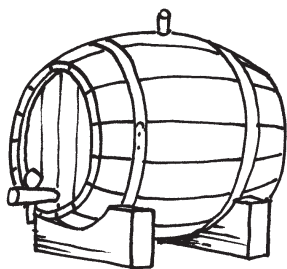

Veliki srpan (avgust): čas velike košnje

Za poljedelsko slovensko ljudstvo je osmi mesec v letu ravno tako kot julij pomenil čas velike žetve s srpom.

Kimavec (september): čas, ko sadje „kima“ na vejah sadnih dreves

Deveti mesec označuje čas, ko se pobirajo in spravljajo sadeži dreves ter se spravljajo pridelki s polja.

Vinotok (oktober): mesec, ko se pretaka vino

Za vinogradnika je vinotok mesec, ko vino „teče“ v sode v času trgatve.

Listopad (november): čas, ko pada listje z dreves

To je mesec, v katerem se narava pripravlja na zimsko spanje in listje odpada.

Gruden (december): čas zmrznjenih grud ledu in zemlje

„Decem“ v latinščini pomeni deset in je po starem rimskem koledarju deseti mesec. Kmetje so v zadnjem mesecu leta opazovali zemljo in ugotovili, da je pozimi zemlja zaledenela v grude, ki ležijo po polju, in iz tega izhaja ime gruden.